

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

De droefheid naar God

"En zij zeide: De eer is vergankelijk weggevoerd uit Israël, want de ark Gods is genomen".

1 Samuël 4 : 22.

De woorden van onze tekst zijn uitgesproken door een barendende en stervende moeder. Wat droefheid is, daar heeft een ieder kennis van. Het is een gemoedsgesteldheid die niemand vreemd is. Ieder hart heeft zijn eigen smart, ieder huis zijn eigen kruis. Welk een droeve scheidingen vallen er in het menselijke leven. De onverbidelijke dood maakt scheiding tussen hetgeen zo nauw aan elkaar is verbonden, door de band der liefde. De man wordt gescheiden van zijn vrouw, de ouders van hun kind, de kinderen van hun ouders. De scheiding van God door de zonde is hiervan de wortel. Daarom moeten wij alleen voor God verschijnen. Toen de engel des verderfs door Egypte ging was er geen huis zonder een dode: "En er was groot geschrei in Egypte". Zo is het over de gehele wereld. Maar een ieder voelt zijn eigen smart.

De meeste tranen worden geschreid over de smartelijke gevolgen van de zonde. Maar in ons tekstgedeelte worden wij stilgezet bij "de droefheid naar God". Daar is de smart over de zonde. Het gaat over de vrouw van de priester Pinehas, de zoon van Eli. De ene onheilstijding na de andere bereikt haar. Zij is in verwachting. Eerst hoort zij dat in de oorlog tegen de Filistijnen de ark Gods in de hand van de vijanden is gevallen. Eli, haar schoonvader is gestorven en Pinehas, haar man, heeft het leven op het slagveld moeten laten. Onder deze boodschappen over-

vallen haar de pijn en de benauwdheid. Haar weeën overvallen haar. Zij mag een zoon ter wereld brengen, maar moet het leven er bij laten. De vertroosting van de vrouwen bij haar sterven hoorde zij niet. Zij verkwikten haar hart niet. "Vreest niet, want gij hebt een zoon gebaar".

Maar toen zij haar stervende lippen opende, kwam openbaar wat haar hart vervulde. En zij noemde het jongskens Ikabod, zeggende: "De eer is weggevoerd uit Israël, omdat de ark Gods gevankelijk weggevoerd was, en om haars schoonvaders en haars mans wil". De eer en de heerlijkheid Gods gaat het verlies van haar man en haar schoonvader te boven. Het verlies van de ark weegt haar meer dan het verlies van haar man, schoonvader, kind en eigen leven.

Wat had zij stof genoeg om in haar rouw in de smartelijke omstandigheden te eindigen. Maar nee, niet in de omstandigheden, niet in haar smart, maar in de eer des Heeren eindigt ze.

We horen hier geen uitbarsting van klachten die om haarzelf gaan, maar Ikabod, Gods eer is weggevoerd.

Geen zelfbeklag, maar een levende klacht. De eer des Heeren gaat boven alles. Dit leert de natuur ons niet, maar dat is de vrucht van genade. Welk een voorbeeld, dat laat zien waar het door genade Gods kinderen om gaat, zelfs in de smartelijkste omstandigheden.

Zie eens terug hoe haar leven was toen Pinehas nog leefde. Alle onge-

rechtigheid werd in Gods heiligdom door Eli's zonen bedreven. Zij hadden Gods heiligdom tot een plaats van ontucht en een rovershol gemaakt. Wat komt de ware godsdienst toch altijd in haar van God gewerkte beginsel openbaar.

Het gaat om Zijn eer. Gods eer is de zaligheid van Gods gehele Kerk. In de grootste smart gaat het haar door genade om Gods eer. Wat een zegen als de Heere zulke verborgen worstelaars geeft aan Zijn genadetroon. De blijdschap van haar pas geboren kind wordt overtroffen door de smart, dat Gods eer is weggevoerd. Wat is die eer des Heeren ons waard?

Zij veracht haar eigen leven. Die eer moet ons alles te boven gaan. Alle ware blijdschap wordt Gods kind ontnomen, als de Heere niet verheerlijkt wordt en Zijn werk niet verheerlijkt wordt. Welk een droefheid vervult het hart als zij er aan ontdekt worden dat God nooit meer aan Zijn eer komt in hun leven. Hoe bitter is toch de zonde die God van Zijn eer berooft.

Wat zitten wij er toch vol van om in alles onszelf en eigen eer te zoeken. Hoe past het ons om in ware vernedering ons voor God te verootmoedigen en vervuld te worden, niet met wat wij zoeken, n.l. eigen eer, maar om in beschaamdheid voor Gods aangezicht ons op het diepst te vernederen en

INHOUD

	pag.
Meditatie:	
De droefheid naar God	1
De kaart erbij	2
Commentaar:	
De gereformeerde belijdenis- geschriften een belemmering?	3
Straf...waardig?	5
Kerknieuws	6
Berichten	7
Predikbeurten	8

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijzen
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:

Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

Zijn eer te zoeken. Als onze naam wordt onteerd staan wij in brand, maar als Gods Naam wordt gelasterd houden wij onze mond. De ark des Verbonds was het zichtbare bewijs van Gods tegenwoordigheid. Maar nu was zij in de hand van Gods vijanden gevallen; de Heere was van het volk geweken. Zo is de Heere van ons geweken, omdat Gods eer door de zonde is weggevoerd. Geen eer en heerlijkheid. Er is vanuit de mens, die zo goed tot Gods eer is geschapen, nooit meer iets te verwachten. Gods heerlijkheid is weggevoerd.

Ikabod, dat staat boven ons aller leven; welgelukzalig die met deze smart zich voor God mogen vernederen. In Rom. 3 : 9-20 staat ons portret getekend. "Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is ook niet tot één toe" (Rom. 3 : 12). Maar wat aan 's mensen kant onmogelijk is, dat heeft God verheerlijkt.

Hij heeft Zijn Zoon overgegeven, om

als de Knecht des Vaders die verloren eer weer weder te brengen. In de weg van Zijn diepe vernedering heeft Christus als een Ikabod die eer Gods verheerlijkt. Daarom heeft David er al van gezongen: "Mijn God, waar blijkt Uw trouw nu, waar Uw eer? Gij stoot en werpt vergramd thans Uw gezalfde neer".

Zo is Hij in die weg van de diepste vernedering teruggekeerd. Hij kon zeggen: "Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkje".

Welk een troost voor allen die zo dodelijk bedroefd zijn, omdat zij nooit meer Gods eer kunnen bedoelen. Maar God zorgt in Christus voor Zijn eer, voor hen die Hem zo onteerd hebben. Als God in Hem tot dezulken wederkeert, wordt het waar: "Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan". Hij is Sions biddende en dankende Hoge priester.

Geldermalsen, ds. J.W. Verweij.

De kaart erbij

Wie op reis gaat, heeft soms een kaart nodig, zeker als de reis hem voert door ver en onbekend gebied. Een groot deel van de wereld is inmiddels in kaart gebracht: de zogenaamde cartografie is sinds lang een echte wetenschap en een vak apart. In een atlas vindt men een bundeling van kaarten. Voor mij liggen twee atlassen bij het land van de Bijbel, die om bespreking vragen in ons kerkelijk blad. Ik moet zeggen dat ik persoonlijk van jongs af altijd erg geboeid ben door bijbelse atlassen. Met belangstelling blader ik altijd ook de zakbijbels door om te zien of er kaartjes achterin staan. Met name de GBS verdient naar mijn mening in dit opzicht een compliment: de kaarten achterin zijn prachtig en betrouwbaar.

Maar - zal iemand vragen - waarom zou je bij het lezen van de Bijbel een atlas nodig hebben? Om allerlei redenen. In ieder geval moet een goede atlas behoren bij het vaste instrumentarium van een predikant. Of van een catecheet, een leraar godsdienstonderwijs, een zondagschoolmeester... Het onderzoeken van de gegevens van de bijbelse aardrijkskunde kan een zekere

kleur geven aan de preek of aan de vertelling. Een paar voorbeelden? Wie preekt over de geschiedenis van de koperen slang (Numeri 21) zal bemerken dat het volk ging murmureren toen zij 'om het land der Edomieten heentogen'. De ziel van het volk werd 'verdrietig' op deze weg, zo lezen we. Waarom? Een blik op de kaart leert het ons. Zij gingen voor hun besef de verkeerde kant op, de verschrikkelijk hete en droge 'Araba' in, een slenk in de woestijn Paran die van noord naar zuid loopt en die elke stap verder afvoert van het land der belofte. Wie preekt over de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan (Lukas 10) zal bemerken dat de man die door de moordenaars half dood werd geslagen, lag op de weg van Jeruzalem naar Jericho. Als kind heb ik altijd gedacht dat die weg er ongeveer uitzag als een bospad tussen Elspeer en Vierhouten - totdat ik in een bijbelse atlas zag dat de plaats waarom het gaat een verzameling ontzaglijk diepe en eenzame kloven is: werkelijk een aangrijpende, eenzame wildernis! Wie preekt over de verovering van het beloofde land onder Jozua en in de Bijbel de namen nagaat van de plaatsen die veroverd

werden, zal bij het opzoeken van die namen in de atlas bemerken welk een buitengewoon goede strategie aan deze tochten ten grondslag heeft gelegen. Maar ook al behoeven wij niet te preken of te vertellen, dan nog kan een bijbelse atlas bijzonder leerzaam zijn. Het kan ons inzicht bieden in het klimaat, de natuur en de gesteldheid van het land waarin de Heere Jezus als het vleesgeworden Woord Zijn voetstap heeft gezet. Heeft men dit alles nodig om bekeerd te worden? Volstrekt niet. Vele kinderen des Heeren zijn de eeuwige rust ingegaan zonder ooit een atlas van het aardse Kanaän in handen te hebben gehad. Maar wie belangstelling heeft voor het 'heilige land' en voor alles wat met de Schrift te maken heeft, zal ook wel belangstelling hebben voor boeken zoals er nu twee voor me liggen.

Er zijn nogal wat atlassen bij de Bijbel. In alle soorten en maten, kwaliteiten en prijzen. Men zij echter gewaarschuwd: de atlas met de mooiste platen is niet altijd de beste! Men moet eerst maar eens goed kijken naar de namen van degenen die de atlas hebben verzorgd. Een atlas kan héél mooi zijn uitgevoerd, maar toch zijn samengesteld door mensen met een uitgesproken schriftkritische benadering van de Heilige Schrift. Zo is daar bijvoorbeeld de schitterende *Atlas van de Bijbel*, uitgegeven bij Elsevier (ik heb een exemplaar uit 1954 in mijn bezit) van de dominicaan Luc.H. Grollenberg, wat de uitvoering betreft werkelijk een juweel van een boek. Maar helaas zijn de invloeden van de schriftkritiek bespeurbaar. Natuurlijk laat die invloed zich niet zozeer gevoelen in een atlas waar alleen maar kaarten in staan, maar vooral in de begeleidende tekst. Wat de beide atlassen betreft die ik nu aan het bespreken ben: de beide boeken ontlopen elkaar niet zoveel in prijs. Voor de lezers van *De Saambinder* geef ik echter in dit geval beslist de voorkeur aan de goedkoopste. De duurste atlas is een overigens prachtig uitgevoerde uitgave die teruggaat op een oorspronkelijk in Londen uitgegeven boek met de titel *The Bible Atlas*. De voornaamste medewerkers zijn Marcus Braybrooke, een predikant in de anglicaanse kerk en Felicity Cobbing, een archeologe. Een liefhebber zal smullen van de platen en tabellen in dit boek, maar reeds op bladzijde 9 werd mijn aandacht getrokken door de volgende passage in

de toelichtende tekst: 'Een ander punt van discussie is het auteurschap van het Oude Testament. Enkele stukken werden toegeschreven aan figuren als Mozes. Moderne geleerden menen echter dat de verhalen eerst mondelinge verslagen en korte teksten van verschillende oorsprong waren die later in boeken verzameld werden. Verschillen in stijl en tekstuele tegenstrijdigheden ondersteunen deze theorie. Dergelijke discussies omtrent de historische waarde en de culturele context van het Oude Testament nemen echter niet weg dat zijn boeken voor joden, christenen en moslims heilig zijn...' Zo zouden wij het in elk geval *niet* zeggen! Ook de tekst in deze atlas die het leven en sterven van de Heere Jezus verhaalt, ademt een volstrekt andere geest dan die van de gereformeerde belijdenis. Daarom kan ik dit boek niet anders aanduiden dan als een mooi platenboek.

Positiever kan ik over de iets goedkopere atlas zijn, die is uitgegeven bij Groen. Ook dit boek is een Nederlandse vertaling van een oorspronkelijk Engelse uitgave. De *Nieuwe Bijbelatlas* staat alleen al om het feit dat de vertalers rekening hebben gehouden met wat de lezer in de Nederlandse Statenvertaling terugvindt, wat dichterbij ons. De atlas heeft een indeling in zes delen: het eerste deel is geografisch. Na een algemene introductie met kaarten van de bijbelse landen staat het heilige land in het middelpunt, waarbij de bodemgesteldheid, het klimaat en de vegetatie worden beschreven. Deel twee en drie zijn gebaseerd op de volgorde van de bijbelse verhalen van het Oude en Nieuwe Testament en hebben voornamelijk betrekking op het heilige land. In deel vier worden de belangrijkste konink-

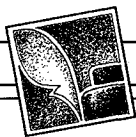
rijken en volken die een rol spelen in de Bijbel behandeld. Deel vijf houdt zich bezig met de historische ontwikkeling en de betekenis van Jeruzalem en deel zes laat summier zien hoe het heilige land er vandaag uitziet. Als ik deze atlas vergelijk met de eerste, moet ik zeggen dat hij wat minder luxe is, maar voor de bijbellezer die buigt voor het gezag van de Schrift meer biedt. Met name de Hebreeuwse kalender op bladzij 64 is prachtig. Tekenend voor het meer schriftgetrouwe uitgangspunt van de schrijvers is bijvoorbeeld de opmerking dat het optreden van de Perzische koning Cyrus in 539 vóór Christus een 'ervulling van de profetie' van Jesaja 44 en 45 wordt genoemd. Voor zo'n uitspraak is vandaag de dag in de wetenschappelijke wereld moed nodig, want de moderne benadering van het boek Jesaja denkt daar anders over.

Ditmaal geen bespreking van een stichtelijk boek. Twee bijbelse atlassen vroegen de aandacht. Het zal de lezer duidelijk zijn geworden dat mijn waardering voor beide nogal verschillend is. Degenen die - als ondergetekende - zich interesseren voor het mooie van de bijbelse aardrijkskunde, zullen aangename uren in boeken als deze kunnen doorbrengen.

N.a.v. J.J. Bimson e.a., *Nieuwe Bijbelatlas*; uitg. J.J. Groen en zoon bv Leiden 1994; 128 blz.; ISBN 90-5030-430-3; prijs: f 44,50.

Team Media Limited, *De atlas van de Bijbel*; uitg. Lannoo nv. Tielt en Kok bv Kampen 1999; ISBN 90-209-3724-3 (Lannoo) en 90-435-0095-X (Kok); 144 blz.; prijs: f 49,90.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

COMMENTAAR

De gereformeerde belijdenisgeschriften een belemmering?

Prof. dr. C. Graafland heeft heel wat reacties opgeroepen met zijn uitspraak dat de belijdenisgeschriften een belemmering vormen voor de eenheid in de gereformeerde gezindte en een sta in de weg zijn voor de bloei en de vernieuwing van de gereformeerde theo-

logie. De achteruitgang van de gereformeerde theologie is volgens hem niet te keren door bovenop de belijdenis te gaan zitten. De gereformeerde theologie moet vernieuwd worden, anders zullen de kerken van gereformeerde origine de boot missen en

geen enkele greep meer hebben op de moderne mens. Deze vernieuwing kan alleen tot stand komen door van de gereformeerde belijdenis terug te keren tot de Schrift. Wij moeten de strakke belijdenis loslaten en terug gaan tot de Bijbel. Prof. Graafland ziet dit als de enige weg om het hoofd te bieden aan de achteruitgang van de gereformeerde gezindte. We moeten vanuit de Schrift terug naar een praktische vormgeving en vernieuwing van de gereformeerde theologie. De gereformeerde belijdenis is daarbij, volgens dr. Graafland, toch min of meer een blok aan het been. De kerk moet de moderne mens zien te bereiken. De gereformeerde theologie moet nieuw leven worden ingeblazen. De gereformeerde belijdenis moet vernieuwd en herschreven worden. Dit zijn vooral de gronden van de bezwaren, die dr. Graafland heeft tegen de strakke handhaving van de gereformeerde belijdenis.

In een eerste reactie schrik je van zulke opmerkingen over de gereformeerde belijdenisgeschriften. Velen hebben geconstateerd dat dr. Graafland steeds verder opschuift en na zijn kritiek op Calvijn en de Dordtse Leerregels nu zo ver is, dat de gereformeerde belijdenis aan de kant moet worden gezet. Wel klinkt in zijn reactie op prof. Velema in het *Reformatisch Dagblad* van 1 juli j.l. nog iets anders door dan alleen maar kritiek op de belijdenis. Hij laat in dat artikel zien, dat zijn uitgangspunt gelegen is in een stuk zorg en verontrusting over de neergang van de kracht van de gereformeerde theologie. Dr. Graafland schrijft dan: 'In heel veel gemeenten gaat het kerkbezoek achteruit en gaat de jeugd steeds meer ontbreken, ontstaan en bloeien evangelische gemeenten, heerst er polarisatie, die soms zelfs tot scheuring leidt binnen dezelfde modaliteit, zijn vele mensen op zoek naar alternatieven, omdat zij het in de eigen kerk niet meer kunnen vinden (25 procent van de studenten die behoren tot de Gereformeerde Gemeenten kerkt niet in de eigen kerk), en waar de traditie van trouwe opkomsten in de rechterflank nog schijnbaar intact is, is er kortsluiting tussen de zondag en het dagelijkse bestaan, en heerst er veel geloofsonzekerheid. Er is een toenemende kerkelijke en geestelijke nood onder ons'. We moeten de feiten, die hier door dr. Graafland verwoord worden, wel serieus

nemen. Wat hij signaleert is vooral de praktijk in de Nederlandse Hervormde Kerk, de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Vrijgemaakt Gereformeerde kerk, maar de statistiek onder de studenten doet vermoeden dat de problemen die nu in deze kerken zijn, zich weldra kunnen aandienen in onze gemeenten. De studenten zijn daarin slechts de voorlopers. Hoe bereiken wij de jeugd met de gereformeerde prediking? Hoe overbruggen wij de kloof tussen de zondag en door de week? Vooral op de catechisaties merk je steeds sterker de kloof tussen de gereformeerde leer en de denkwereld van vele (niet alle) jongeren. Hun leefwereld staat ver weg van wat er zondags in de kerk gebeurt en van de kansel wordt gepreekt. Het gevolg is dat velen het elders zoeken, anderen afhaken en een groot aantal jongeren in twee werelden leeft en van twee walletjes eet. Dit is inderdaad een grote zorg.

Maar is de oplossing die Graafland aandraagt de goede oplossing? Moeten wij om de kloof met de jeugd te overbruggen, de zuigkracht van de Evangelische beweging te stoppen en de grote geloofsonzekerheid weg te nemen de gereformeerde belijdenisgeschriften loslaten? Zit daar nu écht het probleem? Zeker, onze gereformeerde belijdenisgeschriften dragen het karakter van de tijd waarin zij zijn ontstaan. Zaken, die nu voor velen actueel zijn, zoals de plaats van de vrouw, de toekomst van Israël, de charismatische gaven e.a. ontbreken in de belijdenisgeschriften. Maar moet je daarom een nieuwe belijdenis ontwerpen? Die zaken kunnen toch gewoon aan de orde worden gesteld in de prediking en op de catechisaties? Ik vind het ook niet juist om een tegenstelling te maken tussen de Schrift en de belijdenis. De kerk van de Reformatie heeft in haar belijdenis immers niet anders gedaan dan naspreken wat God in Zijn Woord leert. In die belijdenis staat recht overeind dat geen menselijke geschriften, en ook geen belijdenis, boven de Heilige Schriften gesteld mogen worden. De weg van een veranderen van de gereformeerde belijdenisgeschriften moeten wij niet op. Er is kracht genoeg in de gereformeerde belijdenis om de confrontatie met andersdenkenden, ongelovigen en andere godsdiensten aan te gaan. Alleen wij moeten die kracht ontdekkén. Daarom moeten wij, juist ook in onze

tijd, naar de duidelijke taal van onze gereformeerde belijdenis luisteren en de bijbelse waarheden preken, die daarin aan de orde komen. Het is onze taak om de gereformeerde belijdenis voor onze jonge mensen begrijpelijk te maken. Laat ons vooral Christus preken. Hij is en blijft de hoofdsom van de prediking. Evenzeer als in de zeventiende eeuw heeft de wereld nodig, dat haar een Zaligmaker en de weg tot Hem verkondigd wordt. Dit grote thema van de Reformatie heeft nog niets aan waarde ingeboet. De schuld van de kilheid, de achteruitgang, het verminderde kerkbezoek, de geloofsonzekerheid, de kloof tussen de werkelijkheid van ons bestaan en de boodschap van de kerk ligt niet bij de gereformeerde belijdenis. De schuld ligt bij ons. Hoe dragen wij dit gereformeerd belijden uit? De gereformeerde belijdenis is het belijden van de Schrift. De grote zaak, die de Schrift altijd weer opnieuw aan de orde stelt, is onze verhouding met God. Dáár gaat het om in de Schrift, in de belijdenis en in ons leven. Het gereformeerd belijden geeft antwoord op de diepste vragen van het menselijk bestaan. Die diepste vraag is en blijft toch: 'Hoe krijg ik een genadig God?'. Velen hebben deze vraag als ouderwets en als behorend bij de zestiende eeuw afgeschreven. Zij stellen nu andere vragen aan hun hoorders. Het gaat nu over: 'Waar is God? Wat zie ik van Hem in de wereld? Wat ervaar ik van God in de kerk? Hoe kan ik een blij christen worden?' Zou de afnemende belangstelling voor de gereformeerde belijdenis soms samenhangen met het feit, dat de vraag: 'Mijn ziel, doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?' in de kerk niet meer aan de orde komt? Het hedonisme, de genotzucht heeft de wereld in zijn greep. Het genieten staat voorop. Gods boodschap staat haaks op de gevoelens en de redeneringen van de gevallen mens. Dat was zo in de tijd van de profeten, dat was zo in de dagen van Jezus en de apostelen, dat was de werkelijkheid in de dagen van de Reformatie en dat is de praktijk vandaag. Maar wij behoeven daarom niet moedeloos te worden. Het Evangelie is immers een kracht Gods tot zaligheid! Of geloven wij dat niet meer? Is dat de grootste haper?

Terneuzen,

ds. C. Harinck.

Straf...waardig!?

Opeens kan het je een apart gevoel geven. Op zo'n dag met voorvallen en narigheden. 'Wanneer heb *ikzelf* voor 't laatst straf gekregen? En wat was die laatste straf?' 'k Ga met u denken over straf geven en straf krijgen. De scholen beginnen binnenkort weer. Een nieuw cursusjaar ligt, zo de Heere wil, voor ons. Met al z'n wederwaardigheden. Wat zal ook dit jaar ons brengen? In m'n werk op school heb ik dagelijks te maken met het uitdelen van straf. Soms is er een dag dat je, jammer genoeg, haast niet anders doet. En juist dan dat aparte gevoel: 'Heb je zelf nog wel eens straf gekregen....?' Ik neem u tijdens zo'n strafdag mee naar school.

Ergens bij het fietsenhok wordt op een (voetbalstadion?) hoorn geblazen. Een vraag aan de conciërge om eens even te kijken. Telefoontje volgt: 'De jongen komt naar uw kamer.' Kort gesprekje met de knaap over zijn oranje bazuin. 'Ik heb 'm bij me, omdat we vanavond een feestje hebben. Echt mijnheer, 'k heb er helemaal niet bij nagedacht.' 'k Wees hem op het lawaai, de verstoring van de lessen en vertelde dat een 'wereldvriend' een vijand van God is (Jak. 4 : 4). Je zit er nooit tussenin! 't Is van tweeën één... Als we de wereld en de zonde haten, dan pas kunnen we een vriend Gods zijn. 'k Vroeg hem de hoorn op de kast te zetten. Als hij zich afzijdig wilde houden van alles wat maar iets met sportverdwaazing te maken had, zou hij om drie uur *niet* langskomen om het apparaat op te halen. Dan zou ik hem weggooiden. Hij *mocht* het eigendom wel weer mee naar huis nemen. Helaas kwam hij na schooltijd *wel* langs...

Straf geven... Had ik het ding gelijk in de prullenbak moeten gooien? Had ik hem een opstelletje moeten laten schrijven over het gebruik van deze hoorn? En dan met hem over z'n verhaaltje napraten. Straf geven betekent vaak in korte tijd overwegen en vrij snel een beslissing nemen. Daar worden best wel eens fouten bij gemaakt.

Ze was eruit gestuurd. Een gesprek over het gebeuren in de klas volgde. Natuurlijk lag het aan klasgenoten en

de docent. 'Maar 'k wil mezelf ook niet vrijpleiten...' In de computer zie ik dat het al de derde keer is dat ze door een docent is weggestuurd. Ze komt een vrije middag terug en de ouders ontvangen een 'gedragsbrief'. Veel tijd om diepgaand op het gebeuren in te gaan is er niet. Toch is het van het grootste belang dat ze inziet dat *zij* fout is geweest. Het hebben van schuldgevoel is voorwaarde om de straf echt te accepteren. Een leerling moet er innerlijk van overtuigd zijn dat de opgelegde straf rechtvaardig is.

Twee meisjes komen de kamer binnen. Ze doen hun verhaal. Gisteren op weg naar huis zijn ze door een groepje jongens afgesneden, geduwd, met SevenUp overgoten en in vieze taal uitgescholden. Ook werden de tassen van de fiets getrapt. 'Van welke school denk je dat ze waren...?' 't Waren jongens uit de derde!' 'Van onze *eigen* school...?' 'k Heb twee jongens bij me geroepen. Hen verteld dat de meisjes vijf dingen hadden genoemd. Ieder kreeg een velletje papier en mocht de vijf 'aanvallen' op de meisjes zèlf noteren. Ze zien dan echt wel in hoe laf ze eigenlijk zijn geweest. Meisjes, die ook nog eens twee jaar jonger zijn. En dan de *straf*... Een vermaning? Bericht naar huis? Over drie weken een vrije dag terugkomen? Nee, in dit geval 'lik-op-stuk' beleid. Ouders op de hoogte brengen, excuses aanbieden aan de meisjes en twee dagen pas om half vijf naar huis, zodat de fietsgroep niet wordt lastig gevallen. Je hoopt dat ze er van leren...

Ze stond als absent op de klasaskaart. Was de vorige dag, toen de klas maar twee uur les had, niet op school geweest. Ik roep ze bij me. 'Waar was je gisteren, Heleen...?' Ze haalt een briefje tevoorschijn en geeft het aan me. Van de ouders. 'Heleen had maar twee uur les en zou dan nog langer moeten reizen. We hebben haar daarom toestemming gegeven om thuis te blijven.' Ik knoop een gesprekje aan over de regel, die elke leerling kent, namelijk bij twee lessen, van welk vak ook, kom je gewoon naar school. Waar je ook woont in de regio. *Straf*...? Heleen of haar ouders....? Ik

neem contact op met thuis. Vertel dat elke leerling deze schoolregel weet. En dat verschillende klasgenoten vooraf nog bij me waren geweest om vrij te vragen. Heleen wist mijn antwoord: 'We hebben morgen gewoon twee uur les.' Het heeft me veel moeite gekost moeder te overtuigen. Jammer is dat eigenlijk. Heleen heeft de uren ingehaald. Niet dubbel, zoals bij (echt!) spijbelen. Zou ze het innerlijk aanvaard hebben? Hoe is er nadien thuis over gepraat? *Dat* is eigenlijk allesbepalend bij het gezamenlijk opvoeden van jonge mensen.

Hij had voor z'n tentamen godsdienst in de examenklas al twee keer een onvoldoende gehaald. We houden vast aan de regel, dat voor godsdienst een maatschappijleer een voldoende moet staan, wil men het diploma in ontvangst nemen. Er ging een brief uit naar de ouders over het tentamen, de stof, het herhaald onvoldoende scoren en de (laatste?) herkansing. Echter voor de derde keer scoorde deze knaap geen voldoende. Wat jammer dat, zo bleek achteraf, de ouders niet wat extra hadden gestimuleerd en gecontroleerd. Erger nog: er werd van thuis uit gebeld en opgemerkt dat godsdienst toch geen examenvak is. 'Mogen jullie als school die voldoende wel eisen...?' *Wie* zouden we in dit geval moeten *bestrafen*, de zoon of de ouders.....?"

Wanneer we het landelijk beeld bezien, dan valt ons op dat ook de politiek de touwtjes aantrekt. Het wordt hoog tijd. Tijdens het hele voetbalgebeuren deinsde men niet terug om stevig op te treden. Die trend zien we ook op de scholen. Daar waar een leerling een ontoelaatbare houding aanneemt of woorden gebruikt die absoluut niet tolerabel zijn, treden we resoluut op. Het blijkt overal dat de veranderende houding van leerlingen steeds duidelijker merkbaar wordt. Aan ons dan de vraag: wat te doen? We moeten niet meegaan met hen die denken dat gezagsonderminning gemeengoed wordt en dat het usance lijkt te worden dat leerlingen het voor het zeggen krijgen in plaats van de opvoeder.

Ik kom terug op die eerste vraag. 'Wanneer kreeg *ik* voor 't laatst straf?' Misschien moeten we als volwassene wel *heel* ver terug. Straf krijg je als kind, later nooit meer. *Nooit* meer...? 't Is gemakkelijker te straffen dan straf-

waardigheid te belijden en straf te ondergaan. Vanzelf denken we dan aan de relatie tot de Heere. Ook op school wordt deze bij bestraffing wel eens genoemd. Dan is na een goed gesprek de straf soms niet eens meer nodig. De relatie tot God. 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig...' Dit geldt zowel de bestraffer als degene die straf ontvangt. De zondagen vier en vijf van de Heidelberger Catechismus spreken over straf. Niet alleen over straf voor leerlingen. 'De welverdiende straf ontgaan en wederom tot genade komen...' Dan wordt de straf kwijtgescholden. In Kolossensen 2 : 14 lezen we over: 'Uitgewist hebbende het handschrift dat tegen ons was...' Alhoewel de exegese niet klopt, denk ik hier aan de basisschooljuf, die de naam van een jongen, die eigenlijk straf verdiend had, van het schoolbord veegt. Geen straf meer, hij hoeft niet meer na te blijven.

Soms denk je bij het uitdelen van al

die straffen aan de oordeelsdag. Hoe zullen we daar dan staan? Wij met onze leerlingen. We bedoelen, ook bij bestraffen, zo vaak alleen maar onszelf. Zijn zo op onszelf gericht. Paulus sprak: 'Ik ellendig mens...' We kunnen ook zeggen: 'Ellendig *Ik-mens*...' Ter afsluiting kwam me in dit verband het volgende beeld voor ogen. We vergelijken ons hart met een tuin, waar maar één plantensoort in wil groeien. Een monocultuur, zoals bijvoorbeeld in de Flevopolder de gele velden met koolzaad. *Een* soort planten op de bodem van ons hart... Ereprijs! Alleen maar blauwe ereprijs. Het is genade als de Heere ons laat bukken. Dan buigt ook deze bestraffer, sta je nergens boven en oordeel je niet hard over een *strafwaardige* leerling. Dan zijn straf en liefde geen tegenpolen, maar schakels van *een* ketting. Werd dit maar vaak in ons hart aangetroffen.

Barneveld,

A. Karens.

De kerkenraad bezint zich op dit moment op een beveiligingssysteem dat afdoende is.

VERSLAG bevestiging en intrede van ds. C. Harinck te Terneuzen

Na een vacante periode van 5 jaar mocht de Gereformeerde Gemeente van Terneuzen zich op 6 juni 2000 weer verheugen met een eigen herder en leraar in de persoon van ds. C. Harinck. 's Middags werd hij bevestigd door zijn zoon ds. W. Harinck van Woerden.

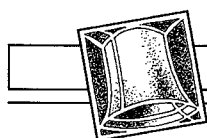
De tekst voor deze dienst was Efeze 3 : 7, 8 en 9: "*Waarvan ik een dienaar geworden ben*", enz. Het thema was: "*De allerminste geroepen tot het allerhoogste*". 1. Geworden (uit vers 7); 2. Verkondigen (uit vers 8); 3. Verlichten (uit vers 9).

Geworden. Paulus kon het wonder niet klein krijgen dat de Heere juist hem, die tevoren een vervolger en Godslasteraar was, geroepen heeft en tot een dienaar van het Evangelie gemaakt heeft. Hij had geleerd wat we allemaal moeten leren dat de zaligheid niet vastzit aan onze afkomst of vermeende waardigheid of verdienste. Toen de Heere hem verscheen bleef hij achter als een arme verloren zondaar. Hij heeft zichzelf verfoeid toen de Heere hem te sterk werd. Hetgeen hem gewin was is hem schade en drek geworden. Zo is hij de minste geworden.

Verkondigen. Christus verkondigen. Dat is de inhoud van de prediking. Hoe heerlijk Hij ook gepreekt wordt, hoe Hij ook aanschouwd wordt door het geloof, Zijn rijkdom is onnaspeurlijk. Het is het allerhoogste om die rijkdom te verkondigen door de allerminste. Het is de taak van elke Evangeliedienaar Christus uit te schilderen, voor te stellen, aan te bieden in al Zijn rijkdom, gewilligheid, genoegzaamheid.

Verlichten. En allen te verlichten, dat zij mogen verstaan, welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van alle eeuwen verborgen is geweest in God. Daardoor worden blinde zondaren gelokt, getrokken door de Heilige Geest. We mogen alles verwachten van de prediking van Christus.

Na het zingen van Ps. 117 las ds. Harinck het formulier tot bevestiging van de dienaren des Goddelijken Woords. Op de gestelde vragen antwoordde zijn vader: "Ja ik, van ganser harte". Daarna sprak ds. W. Harinck tot zijn vader persoonlijke gevoelvollen woor-

KERKNIEUWS

Bedankt:

voor Sprang-Capelle: ds. J. Beens te Nijkerk.

WIJZIGINGEN

KERKELIJK JAARBOEK

Adreswijziging ds. A. Bac:

Het nieuwe adres is: ds. A. Bac, Cortenhoeve 18, 2411 LP Bodegraven. Telefoonnummer blijft ongewijzigd.

Gemeente Nijkerk:

Scriba diaconie: G.C. van Haaren, Wittenburg 76, 3862 EJ Nijkerk, tel. 033 - 2462468.

Zending: D. ten Voorde, Wittenburg 97, 3862 EC Nijkerk, tel. 033 - 2461221 (blz. 242).

AMBTSJUBILEUM

DS. J. KARELS

Op D.V. 2 september a.s. zal het 25 jaar geleden zijn dat onze herder en leraar, ds. J. Karels, werd bevestigd tot dienaar des Goddelijken Woords in de gemeente van Werkendam. In een dienst - waarin ds. Karels hoopt voor te gaan - hopen we op D.V. woensdag 6 september bij dit heuglijke feit met de gemeente(n), familie, genodigden en belangstellenden stil te staan.

Deze dienst begint om 19.30 uur en

zal worden gehouden in de Nederlands Hervormde Kerk, Ring 15 te Middelharnis.

Na afloop hiervan is er voor de genodigden in het naast de kerk gelegen verenigingsgebouw 'De Hoeksteen' gelegenheid ds. Karels en zijn vrouw te feliciteren.

Voor de eigen gemeente zal daarvoor op de gemeentemiddag D.V. zaterdag 9 september gelegenheid zijn van 14.30 tot 17.00 uur in de aula van de Chr. Scholengemeenschap 'Prins Maurits'.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Middelharnis,
A.K. Versteeg, scriba.

INBRAAK GEREFORMEERDE GEMEENTE TE ZOETERMEER

In de afgelopen periode is er tot tweemaal toe ingebroken in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer. Naast de aanbrechte braakschade is er ook collectegeld ontvreemd. De goed beveiligde, ingemetselde kluis werd opengelepeld. Helaas ontbreekt ieder spoor van de daders.

den en over het grote voorrecht als de allerminste geroepen te zijn tot het allerhoogste. Te mogen verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus. Eeuwige liefde van God en vrije gunst die eeuwig Hem bewoog. De gemeente en de kerkenraad van Terneuzen wordt Gods zegen toegewenst onder de prediking en ook wordt opgewekt tot gebed en tot liefde. Op verzoek zong de gemeente haar bevestigde herder en leraar toe uit Ps. 134 : 3. Na het dankgebed werd gezongen Ps. 135 : 1. Tot slot legde ds. W. Harinck de zegen op de gemeente.

Intrede

's Avonds deed ds. C. Harinck zijn intrede. Na enkele dingen verteld te hebben over de weg die van Houten naar Terneuzen leidde noemde hij als tekst voor de intrepreek Hebr. 8 : 1: "De hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken is, dat wij hebben zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen". Thema: "Christus De Hogepriester de hoofdsom van de prediking". 1. Het bezitten van deze Hogepriester; 2. De hoedanigheden van deze Hogepriester; 3. De heerlijkheid van deze Hogepriester.

1. Wij onderscheiden hoofdzaken en bijzaken. Dat doet de apostel hier ook. Spreken over de Heere Jezus, dat is de hoofdzaak. De apostel zegt dat van alles wat hij geschreven heeft, de hoofdsom is, dat Jezus Christus De Hogepriester is. Zijn offerande is volkomen genoeg voor de zonden van Zijn volk. Alle gewoonten en tradities mogen Christus niet van Zijn plaats dringen. Alleen het bloed van Christus kan ons buiten de hel houden. Wat een troost! De nieuwtestamentische kerk heeft zo'n Hogepriester.

2. Die gezeten is aan de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen. Die Zich heeft neergezet. Hij rust. Het waar geloven is het zich verlaten en rusten op het volbrachte werk van Christus. Zien op Jezus wonden en verstaan dat Hij onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout. Zijn rust is het fundament, de grond van de rust van Gods kinderen. Er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn.

3. Zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen. Een plaats van eer. Zijn strijd is gestreden. Hij heeft de verlossing volbracht. Hij is met eer en heerlijkheid

gekroond en heeft de dood overwonnen. Hij bedient Zijn priesterambt. De vruchten zullen er zijn van Zijn werk. Daarom is de prediking niet zonder vruchten. Niet één zal er achterblijven. Hij bidt voor de Zijnen. Wie dorst heeft kome en die wil, neme het water des levens om niet. Dat we mogen ervaren in Terneuzen dat er velen dorst naar God krijgen, naar verzoening en vrede.

De hoofdsom nu der dingen... Er zijn belangrijke dingen en zaken om over te prediken maar het moet leiden naar Christus. Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.

Na het dankgebed en het zingen van Ps. 16 : 3 volgden enkele toespraken.

Ds. Harinck dankt zijn zoon voor de wijze waarop hij hem bevestigd heeft. Het is heel wat voor een vader om door zijn zoon bevestigd te worden.

De afgevaardigden van de classis, predikanten, ouderlingen en diakenen worden dankgezegd. Ds. Tanis wordt dankgezegd voor het afstaan van zijn plaats voor de bevestiging en voor al het werk dat hij in de afgelopen tijd mocht doen als consulent van Terneuzen.

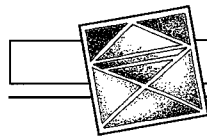
De gemeente van Terneuzen wordt toegesproken en er op gewezen dat het moet gaan om de boodschap van het Woord van God. De jonge mensen worden opgewekt om de Heere te zoeken want buiten God is er geen geluk te vinden. Met de broeders kerkenraad hoopt dominee schouder aan schouder

de gemeente te dienen. Bouwcommissie met alle helpers om de pastorie gereed te maken, koster met helpers, organisten, hartelijk dank. Gehoopt wordt op een verdere goede samenwerking. De overheid was niet aanwezig maar er was wel een welkomstbrief. Afgevaardigden van andere kerken en van de Ds. Aangeenbrugschool worden bedankt voor hun aanwezigheid. Tenslotte spreekt ds. Harinck een persoonlijk woord tot zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en laat zingen uit de Morgenzang het 3e vers.

Vervolgens werd het woord gegeven aan ds. J.J. Tanis die hartelijk verblijd en dankbaar een welkom toeriep in de classis en Particuliere Synode Zuid. Ds. Van Ek roept een hartelijk welkom toe namens de plaatselijke kerken van groot Terneuzen. Tenslotte spreekt ouderling Simons namens de gemeente en kerkenraad van Terneuzen. God zegene uw werk in ons midden. Hartelijk welkom samen met uw vrouw. De gemeente wordt opgewekt biddend naar de boodschap van God te luisteren en dominee en zijn vrouw een plaats te geven in huis en hart. Op zijn verzoek zong de gemeente haar nieuwe predikant staande toe Psalm 121 : 1 en 3.

Ds. Harinck dankt de sprekers allen voor hun goede woorden en de Heere doe ze in vervulling gaan. Daarna legt hij voor de eerste keer als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

M. Simons, scriba.

BERICHTEN

ZGG-BIJEENKOMST VOOR STUDERENDEN D.V. vrijdag 8 september 2000

Het nieuwe studiejaar staat weer voor de deur. ZGG wil graag ook in de nieuwe eeuw een oude traditie voortzetten: de speciale bijeenkomst voor "studerenden". Met opzet zetten we dat laatste woord tussen aanhalingstekens, want we bedoelen het ruimer dan alleen studerenden.

Weliswaar richt ZGG zich met deze dag vooral tot jonge mensen die nog met hun studie bezig zijn en die zich sterk bij zendingswerk betrokken weten. Maar je bent ook van harte welkom als je al een baan hebt of als je je studiekeuze nog moet bepalen.

ZGG ziet deze dag vooral als een ontmoetingsdag met ruime plaats voor bezinning, informatie en gesprek. Vooral voor dat laatste is 's middags veel tijd uitgetrokken tijdens de workshops. Een uitstekende ge-

legenheid om in een betrekkelijk kleine groep je vragen te deponeren bij ervaren zendingswerkers. ZGG hoopt op deze manier het zendingswerk heel dichtbij te brengen.

Ds. W. Harinck opent de dag met een Bijbelstudie over de drie mannen uit Lukas 9 : 57-62 onder het thema: "Dienen in Gods Koninkrijk. Wat kost dat?" Daarna worden drie aspecten van roeping behandeld door resp. ds. G. Clements (Roeping van Jesaja), N. van Steensel ("Ben ik geroepen?") en C.J. v.d. Maas (De praktijk na de roeping).

De gezamenlijke broodmaaltijd biedt gelegenheid voor informele contacten met aanwezige zendingswerkers.

Het middagprogramma zet in met facetten van het zendingswerk anno 2000 (korte diaseries over kerkenwerk, bijbelschool, evangelisatie en allerlei diaconale taken). Het grootste deel van de middag is be-

stemd voor de workshops. Dhr. G. Nieuwenhuis, algemeen secretaris van ZGG, sluit de dag met ons af.

Onder de naam "10 x ZGG" worden 's middags 10 thematische workshops gehouden. In het programma is daar veel tijd voor uitgetrokken. De groepsgrootte per workshop is beperkt, zodat er voldoende mogelijkheid is dat jij jouw vragen daar kwijt kunt. Elke workshop wordt geleid door een ervaren zendingswerker. Thema's die bij de workshops aan de orde komen zijn: Roeping, Kerkenwerk, Solliciteren bij ZGG, Opleiding/toerusting & Voorbereiding, Bijbelvertaalwerk & Alfabetisering, Evangelisatie & Bijbelschool, Diaconale taken, Gezondheidszorg en Plattelandsontwikkeling, Mi\$Sion and Money, Hollands Onderwijs op zendingsscholen.

De dag begint om 10.30 uur en eindigt om plm. 16.30 uur.

Vanaf 10.00 uur staat koffie en thee klaar.

Locatie: Zaal bij het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Ronsseweg 1-3 (op loopafstand van het station).

Opgave: Aan het bijwonen van dit programma zijn geen kosten verbonden. Opgave graag *vóór dinsdag 5 september*. Geef daarbij dan je naam, adres, telefoonnummer en studierichting/studiejaar of werkkring door aan het zendingsbureau in Woerden. Je kunt je op drie manieren aanmelden: schriftelijk (Zendingsbureau, afd. secretariaat, Postbus 232, 3440 AE Woerden), telefonisch (0348-489950) of per e-mail (zgg@cbgg.nl).

PRESIDENT VAN MOZAMBIQUE BEDANKT VOOR HULPVERLENING

Woerden, 5 augustus 2000 - President Joaquim Chissano van Mozambique bedankte het deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden en zijn partnerorganisatie World Relief voor de hulp bij het herstel van de stad Xai-Xai na de verwoestende overstromingen in maart jl. Dit gebeurde op zaterdag 29 juli tijdens het werkbezoek van de secretaris en algemeen secretaris van dit deputaatschap aan dit land. De overstromingen hadden de oogst in grote gedeelten van het land vernield en er raakten ongeveer 350.000 mensen dakloos.

"Ik wil u bedanken voor het enorme werk bij de herbouw van zo vele woningen" zei president Chissano. President Chissano woonde vorige zaterdag de openingsceremonie bij van de Centrale Markt in Xai-Xai, de hoofdstad van de provincie Gaza. Deze markt, vernield door de vloed, was de voornaamste mogelijkheid van de inwoners van de stad om de primaire levensbehoeften te kopen en te verkopen.

"Toen ik een jongen was ging ik naar de school aan de overkant van de straat waar de markt is" herinnerde zich president Chissano. "Iedere dag na schooltijd kwam ik hier in de kraam van mijn oom". Jaren-

lang bleef de kraam de voornaamste bron van inkomsten voor het gezin van zijn oom totdat de overstroming het vernielde. Door de overstromingen kwam de handel in Xai-Xai stil te liggen. Zonder markt hebben de bewoners niet de gelegenheid om hun handel voort te zetten en in het onderhoud van de gezinnen te voorzien. Daardoor is ondervoeding een probleem voor de bewoners van Xai-Xai. De markt zal voorzien in schone, hygiënische winkeltjes voor meer dan 250 verkopers.

De gemeenschap van de stad werd bij elkaar geroepen en besloten werd om deze Centrale Markt te herbouwen. 1300 gezinnen werken, in ruil voor het materiaal dat noodzakelijk is voor nieuwe behuizing, tezamen met de plaatselijke kerkleiders aan dit reconstructieproject.

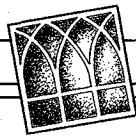
Van de 1300 huizen zijn er door de Gereformeerde Gemeenten 775 betaald. Vijf waterputten, twee volledig ingerichte kli-

nieken, drie schoolgebouwen met benodigdheden en drie gemeenschapsruimten zijn ook in de nieuwbouw van de huizen begrepen. Daarnaast zal op kosten van de Gereformeerde Gemeenten ook de Limpopo markt in Xai-Xai worden herbouwd. De resterende fondsen zullen worden gebruikt voor de herbouw van woningen in de stad Chokwe, eveneens in de provincie Gaza.

Eerder al had het deputaatschap geld beschikbaar gesteld voor het verstrekken van zaaizaad en gereedschap aan boeren. Totaal is er door de Gereformeerde Gemeenten een bedrag van meer dan één miljoen gulden voor herstel van dit door overstromingen getroffen land bijeengebracht.

Voor nadere inlichtingen:

ir. J. van Heteren, algemeen secretaris, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, tel. 0348-489910.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 20 AUGUSTUS 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Axel 19.00 uur ds. C. Harinck; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Bodegraven 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 19.00 uur ds. Clements; Breda 14.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. Baan; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Delft 10.00 en 16.00 uur dhr. van Boven; Deventer 18.30 uur ds. Driessen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Mijnders; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enschede 14.30 uur ds. v/d Net; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. B. v/d Heiden; Ermelo 9.30 uur leesdienst en 18.30 uur dhr. Brugge; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst (beide diensten in Zuid); 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur dhr. Tuinier; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. Silfhout; Hel-

levoetsluis 10.00 en 18.00 uur dhr. Hoogerland; Hendrik Ido Ambacht 10.00 uur ds. Silfhout en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoogvliet 10.00 en 16.00 uur dhr. Tuinier; Houten 16.30 uur ds. L. Blok; Kampen 19.00 uur ds. Meeuse; Kamperland 18.30 uur ds. Zippro; Kapelle-Biezeling 14.30 uur ds. van Gelder; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Ruitenburg en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 11.00 en 16.00 uur (NHK Sionskerk) ds. Schot; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Boogaard; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nieuw Beijerland 19.00 uur ds. Schot; Naaldwijk 19.00 uur dhr. van Boven; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Kattenberg; Nieuwerkerk ZLD 15.00 uur (H.D.) ds. de Jongste; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Paul; Oostvoorne 15.30 uur dhr. Hoogerland; Opheusden 10.00 en 18.00 uur ds. J. Karens; Poederrijen 9.30 en 14.30 uur ds. de Pater; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Kleppe en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Ruitenburg; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 en 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. W.J. Karels; Scherpen-

zeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Soest 9.30 en 15.00 uur dhr. Brugge; Sprang Capelle 14.30 uur ds. M. Karens; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 10.00 en 15.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 15.00 uur ds. F. Harinck; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Veen 19.00 uur ds. Golverdingen; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 15.30 uur ds. W. Harinck; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Zippro; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westzaan 10.00 en 15.30 uur dhr. Verschuure; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Schipper; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. v/d Poel en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij.

DINSDAG 22 AUGUSTUS 2000

Almelo 19.30 uur ds. van Eckeveld; Drachten 19.30 uur ds. F. Mulder; Hooogeveen 19.30 uur ds. Schreuder; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Mondria; Nieuwkerk ZLD 19.30 uur ds. P. Mulder; Opperdoes 19.30 uur ds. Schot; Ouddorp 19.30 uur dhr. Tuinier; Oudewater 19.30 uur ds. Bac; Rilland-Bath 19.30 uur ds. van Dieren; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Neele; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. Silfhout.

WOENSDAG 23 AUGUSTUS 2000

Amsterdam-Noord 19.30 uur dhr. van Boven; Berkenwoude 19.30 uur ds. Mondria; Brakel 19.30 uur ds. Silfhout; Delft 19.30 uur ds. Sonneveld; Eindhoven 19.30 uur ds. Vermeij; Elspeet 19.30 uur ds. F. Mulder; Emmeloord 19.30 uur ds. Melis; Enkhuizen 19.30 uur dhr. Brugge; Enter 19.30 uur ds. Meeuse; Goudswaard 19.30 uur ds. Baan; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. Paul; Kruiningen 19.30 uur ds. Schipper; Leerdam 19.30 uur ds. Beens; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Rhenen 19.30 uur dhr. Verschuure; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Kleppe; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Schot (huw. bev.); Scherpenisse 19.30 uur ds. de Jongste; Sint Annaland 19.30 uur dhr. Hoogerland; Spijkenisse 19.45 uur ds. Verweij; Sprang Capelle 19.30 uur ds. van Krimpen; Westzaan 19.30 uur ds. M. Karens; Zaandam 19.30 uur ds. Zippro.

DONDERDAG 24 AUGUSTUS 2000

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Baan; 's-Gravenzande 19.45 uur

ds. L. Blok; Krabbendijke 19.30 uur ds. Beens; Melissant 19.30 uur ds. van Dieren; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Visscher.

VRIJDAG 25 AUGUSTUS 2000

Den Helder 19.30 uur ds. van Dieren; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. Golverdingen (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar: Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam: Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen: Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 61, Emmen.

Leeuwarden: Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem: Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg: Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

Te huur in Ede-centrum: Vrije woning met *volledige aanpassing voor verzorging van gehandicapte*. Periode van 02-09 t/m 14-09. Tel. 0318-619612.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horsen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **Pension 'De Peel'**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

Ons fruitteeltbedrijf is gelegen in de provincie GELDERLAND, in het hart van de betuwe. Om onze boomgaarden in deze streek komend najaar te kunnen oogsten vragen wij:

oogstmedewerk(st)ers.

Onze belangstelling gaat uit naar huisvrouwen en AOW-ers die part of fulltime gedurende ongeveer 8 weken in de natuur werkzaam willen zijn.

In deze functie is uw taak het oogsten van appels en peren met netheid en ijver.

Functie-eisen:

Als u contactuele eigenschappen bezit en graag uw handen uit de mouwen steekt, bent u geschikt voor deze functie. Het in bezit zijn van een auto is een pre.

Ons bod:

Wij bieden afwisselend werk in een rustige sfeer en een gezellige werkomgeving. De beloning is volgens de hiervoor wettelijk bepalende regels.

Als u geïnteresseerd bent of meer informatie wenst, kunt u contact opnemen met onderstaand telefoonnummer.

FRUITTEELTBEDRIJF gebr. van DOORN

contactadres: kastanjelaan 37

4194 sn meteren.

Tel. 0345-569431 b.g.g. 06-51891902.

In september 6/8-pers. bungalows v.a. f 370,- per week. Ruim gelegen, met 3 slaapk. en wasmachine. Bel voor de folder: **Bungalowpark "De Verrassing"**, Oosterend-Texel, 0222 - 318391.

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

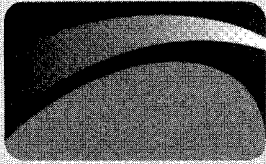
begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Grondslag

De Vluchtheuvel verricht haar werk op basis van Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid en het daarop gegronde mensbeeld.

Kwaliteit

De Vluchtheuvel is een professionele eerstelijns hulporganisatie met gekwalificeerd personeel.

Taakhoud

De Vluchtheuvel biedt psychosociale hulp aan jongeren en volwassenen bij persoonlijke- en relatieproblemen.

Verder is zij betrokken bij: een Sociaal Medisch Team bij een onderwijsinstelling; gerichte toerusting aan ambtsdragers; voorlichting aan kerkenraden, verenigingen, enz.; sociale netwerkondersteuning; de opzet van maatschappelijk werk voor onze dove medemens.

Doelgroep

De Vluchtheuvel is er voor leden en doopleden van de Gereformeerde Gemeenten.

Visie en uitgangspunt bepalen dat hulpvragen van buiten dit kerkverband zoveel als mogelijk beantwoord worden.

Kantoren

De Vluchtheuvel is een landelijk werkende ambulante instelling met kantoren te Woerden, Apeldoorn, Dordrecht en Goes. Daarnaast kan zij beschikken over een aantal landelijk verspreide steunpunten.

Informatie

Voor informatie kunt u tijdens kantooruren bellen naar het Landelijk Bureau: 0348 - 48 99 90

De Vluchtheuvel

STICHTING HULPVERLENING UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

In verband met het vertrek van onze huidige directeur wegens het aanvaarden van een functie elders, roept het bestuur van de Stichting De Vluchtheuvel sollicitanten op voor de functie van

DIRECTEUR m/v

Functie informatie

De directeur is verantwoordelijk voor de algehele beleidsvorming en -uitvoering van de instelling. Belangrijke onderdelen daarvan zijn leiding geven aan het personeel, beleidswerkzaamheden op het gebied van financiële, personele en huisvestingszaken en het onderhouden van de externe contacten.

De directeur initieert nieuw beleid, adviseert het bestuur bij beslissingen en draagt zorg voor realisatie van besluiten. Publiciteit en fondswerving vormen eveneens een onderdeel van zijn takenpakket.

De eindverantwoordelijkheid voor het geheel berust bij het bestuur.

Profiel schets

De directeur heeft een hartelijke betrokkenheid op het werk van de bijbels genormeerde psychosociale hulpverlening en hij weet zijn medewerkers daarin positief te activeren en te stimuleren.

De directeur kent de sector zorg in het algemeen en/of die van de psychosociale zorg in het bijzonder en beschikt over een relevante opleiding (HBO + VO of gelijkwaardige opleiding).

Hij bezit managementkwaliteiten gecombineerd met goede contactuele eigenschappen die merkbaar zijn naar binnen (personeel) en naar buiten (kerkelijke en overige contacten).

De directeur is belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten.

Arbeidsvoorwaarden

Op deze functie is de CAO-welzijnswerk van toepassing.

De werkzaamheden worden verricht vanuit het Landelijk Bureau te Woerden.

Informatie

Een beschrijving van de organisatie en een gedetailleerde omschrijving van de inhoud van de functie is op verzoek verkrijgbaar bij het Landelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, telefoon 0348 - 48 99 90.

Voor mondelinge informatie kan contact gezocht worden met de huidige directeur, dhr. J. Bloemendaal, telefoon 0348 - 48 99 90 (kantoor) of 0172 - 21 38 39 (thuis) en/of de voorzitter van het bestuur, dhr. A. C. Witvliet, telefoon 0182 - 61 44 45

Sollicitatie

Uw sollicitatie, voorzien van c.v. en referenties, kunt u richten aan de secretaris van het bestuur van de stichting:

mr. M.J.W. Hoek, Graaf Florisweg 142, 2805 AP Gouda.

Uw sollicitatie dient uiterlijk 29 augustus a.s. bij ons binnen te zijn.

De sollicitatiegesprekken zullen plaatsvinden D.V. vrijdagmiddag

1 september en maandagmorgen 4 september a.s.

Een psychologische test behoort tot de mogelijkheden.

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van **Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.**

**Stolk
orgels**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14

UNIEK IN PRIJS!

STW-2703

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

Weding & de Vries
Scherpenzeel

Boeder Scherpenzeel
Handelsonderneming

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Showroom:
Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp, omdat zorg meer is dan geholpen worden....

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe (lang) u geholpen wilt worden. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening.

Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is).

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met:

Onze centrale inlichtingen en inschrijfteléfono: 078-6815786. Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op.

Wij zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

Uitgesneden TROUWTEKSTEN

G. v.d. Dikkenberg - Munnikenweg 11
3905 MD Veenendaal - Tel. 0318-540252

BEGRAFFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhem

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:

tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:

tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur; vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

GBS

Bijbels in
oorspronke-
lijke talen

Nu bij ons verkrijgbaar:

Hebr./Griekse Bijbels

BGRO

Complete Bijbel
in het Hebreeuws/ Grieks **f 56,-**

Oude Testament, Hebreeuwse grondtekst,
editie Ginsburg.

Nieuwe Testament, Griekse grondtekst,
Textus Receptus, editie F.H.A. Scrivener.

Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

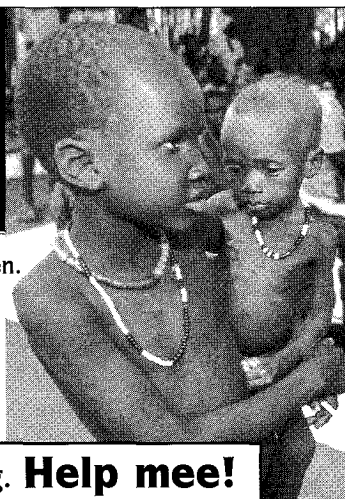
Een folder van al onze uitgaven wordt
op verzoek toegezonden.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, telefoon (0345) 61 01 55

Soedan droogt uit!

In de hoorn van Afrika wordt honger geleden. Langdurige droogte is er de oorzaak van. Het deputaatschap helpt in samenwerking met de Presbyteriaanse kerk in Soedan. Met voedsel, zaaigoed en gereedschap.

Soedan heeft dringend hulp nodig. **Help mee!**

Giro 307447 m.v.v. 'Soedan'

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE
NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden

Tel.: 0348-489910 • Fax 0348-483721

M ü l l e r r u i m t o p !

NIEUWE BOEKEN MET ZEER HOGE KORTINGEN !

1. **Beukelmans Joannes**; De lijdende en verheerlijkte Immanuël. I. 8 Kerstpredikaties. II. 10 Lijdenspredikaties. III. 6 Paaspredikaties en 1 Belijdenispredikatie. IV. 2 Hemelvaarts- en 4 Pinksterpredikaties. Compl.in 4 dln. Geb. 158/173/117/104 pag. van f 128,50 voor f **65,00**
2. **Bonar Horatius**; Opzien naar het kruis. Het rechte gebruik van genadekenmerken. Pb. 88 pag. van f 20,50 voor f **7,50**
3. **Bunyan John**; Goed nieuws voor de slechtste mensen. Of: De Jeruzalemse zondaar gered. (*Verhandeling over Lucas 24:47.*) 2^e druk Geb. 108 pag. van f 24,90 voor f **10,00**
4. **Calvijn Johannes**; Eck Dr.J.van; God, mens, medemens. Humanitas in de theologie van Calvijn. (*Welke rol speelt het begrip humanitas (menselijkheid) in de theologie van Calvijn. Welke plaats ruimt Calvijn in voor een echt menselijk bestaan? Welke rol speelt het "menselijke" in God en Christus?*) Geb. 143 pag. van f 39,50 voor f **12,50**
5. **Costerus Florentius**; Nederlandsch Vloek en Zegen. En deszelfs uitwerkingen. Twee Boet-Predikatiën uitgebreid over Psalm 105:5. Pb. 104 pag. van f 18,90 voor f **10,00**
6. **Drune Grietje van**; De wondervolle wegen en opzoekende liefde des Heeren gehouden met een arme zondares. 5^e druk Geb. 110 pag. van f 26,90 voor f **12,50**
7. **Erschine Ebenezer**; De regenboog van het verbond. (*Verhandeling van Openbaring 4:3 waarin Erschine alle aspecten van de bijbelse genade nadrukkelijk aan de orde laat komen.*) Geb. 72 pag. van f 18,50 voor f **5,00**
8. **Flavel John**; Het beste werk in de slechtste tijden. (*Met een korte levensschets van de schrijver.*) Geb. 176 pag. van f 32,95 voor f **15,00**
9. **Gier Ds.K.de**; De geschiedenis en de kenmerken van het Gereformeerd Kerkrecht. Pb. 127 pag. van f 27,50 voor f **10,00**
10. **Groe Eva van der**; Oorlog, Kerk en Staat. Zijnde een eenvoudig en waar verhaal van de geloofswerkzaamheden, waar de Heere mij gedurende dezen zevenjarige oorlog toe verwaardigd heeft. Door Eva van der Groe, zuster van den Weleerw. Heer Theodorus van der Groe, Predikant te Kralingen. Pb. 204 pag. van f 26,90 voor f **12,50**
11. **Groe Theodorus van der**; Beschrijvinge van het oprecht en zielzaligend Geloove. Nevens eenige brieven van Jacob Groenewegen, Adriaan van der Willigen en Theodorus van der Groe. Pb. 192 pag. van f 23,90 voor f **12,50**
12. **Harinck Ds.C.**; De charismatische beweging. Pb. 163 pag. van f 22,50 voor f **7,50**
13. **Heiden Ds.B.van der**; Het goede voor Jeruzalem. 35 meditatie over Nehemia. Geb. 158 pag. van f 29,50 voor f **12,50**
14. **Lodensteyn Jodocus van**; Negen Predikatiën, over eenige stoffen, welke zeer zelden geleerd en nog minder beoefend worden. Geb. 179 pag. van f 32,90 voor f **15,00**
15. **(idem)**; Beschouwingen Sions. Deel I. en II. **Hierachter**: Zions weeklagen, of droevige nagedachten, over het leven en sterven van Dr.Jodocus van Lodensteyn; uitgesproken in de gemeente Jesu Christi te Utrecht, door Ds.H.van Rijp. **Hierachter**: J.van Lodensteyn's Beschouwing van Zion, of aandachten en opmerkingen over het geval van Ds.Jacobus Koelman, en de handelingen der leeraaren en overheden omtrent hem, in twee zamenkomsten. Geb. XXIV/201/262/VII/55/74 pag. van f 69,90 voor f **37,50**
16. **Los P. Gz.**; De Synode van 1618 en 1619 en de cellulaire gevangenis. Gebrocheerd. 55 pag. van f 14,95 voor f **5,00**
17. **Mastenbroek J.**; Dierbaar in Zijn oog. Uit het leven van Ds.C.Pieneman, Ds.D.J.Benjamin en J.van Vliet. Geb. 102 pag. (Geill.) van f 25,50 voor f **10,00**
18. **Nadere Reformatie en het Gereformeerd Piëtisme. (De) Theologische aspecten van de Nadere Reformatie.** Artikelen van: Prof.Dr.W.van 't Spijker, Drs.K.Exalto, Prof.Dr.J.van Genderen en Prof.Dr.C.Graafland. **2 standaardwerken!** Geb. 359/315 pag. van f 125,00 voor f **45,00**
19. **Oskam Ds.D.**; De eerstelingen van een volle oogst. Uitgegeven t.g.v. de 50-jarige ambtsbediening van Ds.D.Oskam. (*Meditaties en een interview, eerder verschenen in het "Reformatorisch Dagblad"*) Geb. 80 pag. (Geill. en met portret) van f 24,90 voor f **7,50**
20. **Philpot J.C.**; Dankers M.; Zielen waar Zijn vrees in woont. Mensen rondom J.C.Philpot. Geb. 179 pag. (Geill.) van f 29,50 voor f **12,50**
21. **(idem)**; Rijke Ds.Joh.de; Schijn en Zijn. Een onderzoek naar de prediking van Joseph Charles Philpot. Pb. 165 pag. van f 38,90 voor f **12,50**
22. **Pink Arthur W.**; Troostvolle beloften. (*Er is een volk op aarde dat zo'n intieme omgang kent met God, dat Hij Zelf hen "Mijn volk" noemt. A.W.Pink waarschuwt de Christen voor de gevaren die hen omringen, maar mag ook wijzen op de beloften die hen in de Heilige Schrift zijn gedaan.*) Pb. 96 pag. van f 22,50 voor f **5,00**
23. **Reenen Ds.G.van e.a.**; Dagelijks Manna 2. (Bijbels Dagboek.) 2^e druk Geb. 374 pag. van f 22,50 voor f **10,00**
24. **Reenen Ds.G.van e.a.**; Dagelijks Manna 3. (Bijbels Dagboek.) 2^e druk Geb. 374 pag. van f 22,50 voor f **10,00**
25. **VOORDEELPAKKET!** Bovenstaande 2 zeer geliefde dagboeken tezamen! Naast Ds.G.van Reenen werden de overdenkingen verzorgd door Ds.J.D.Barth, Ds.M.Hofman, Ds.B.Neerbos e.a. 2 Dagboeken tezamen! van f 45,00 voor f **17,50**
26. **(idem.)**; Bel A.; Leven en werk van Ds.G.van Reenen. 5^e druk Geb. 156 pag. (Geill.) van f 28,50 voor f **16,50**
27. **Renwick James**; Leven en brieven van James Renwick (1662-1688) Door A.Doctor en H.Florijn. Geb. 128 pag. van f 28,90 voor f **12,50**
28. **Teellinck Willem**; Liefdedwang. Of wel de vriendelijke kracht van Christus' liefde waardoor alle ware Christenen tot de dienst van Christus vaardig gemaakt worden. (Naar de uitgave van 1637, herschreven door Drs.K.Exalto.) Pb. 59 pag. van f 16,90 voor f **7,50**
29. **(idem.)**; Een pilaar in Gods kerk of leven en werkzaamheid van Willem Teellinck, door J.Kramp. Jubileum-Uitgave ter herdenking van de geboortedag en sterfdag van Willem Teellinck (4-1-1579 / 8-4-1629) Pb. 60 pag. van f 16,90 voor f **7,50**
30. **Verduin Dr.M.**; De lofzang uit Dordt. Weekboek bij de Dordtse Leerregels. (*Uniek hulpmiddel bij het lezen van dit belijdenisgeschrift tegen de Remonstranten.*) Geb. 160 pag. van f 34,90 voor f **7,50**
31. **Voetius Gisbertus**; De scholastieke Voetius. Een luisteroefening aan de hand van Voetius' *Disputationes Selectae*. Onder redactie van W.J.van Asselt en E.Dekker. Geb. 207 pag. van f 42,50 voor f **17,50**
32. **Vreugdenhil Ds.C.G.**; Onnaspeurlijke rijkdom. Bijbelstudies over de Efezebrief. Pb. 167 pag. van f 24,95 voor f **5,00**
33. **Walker Jane**; 's Heeren Leiding, zowel in voorzichtigheid als genade met Jane Walker van Islip, door haarzelf beschreven, benevens twee brieven en memoriam. Geb. 233 pag. van f 34,85 voor f **15,00**
34. **Wijchers J. en Kat S.**; Bijbels Namenboek. (*Praktisch naslagwerk van alle namen van personen, plaatsen e.d. die in de Bijbel worden genoemd.*) 3^e herziene druk Geb. 318 pag. van f 39,90 voor f **15,00**

Theologische Boekhandel
Antiquariaat Müller

DIRECT BESTELLEN.....?!

Tel. (010) - 4386538

Fax. (010) - 4388675

Bestelbon in een envelopEx.Nr....Ex.Nr....
zonder postzegel opsturen aan:Ex.Nr....Ex.Nr....
Theologische BoekhandelEx.Nr....Ex.Nr....
ANTIQUARIAAT MÜLLEREx.Nr....Ex.Nr....
Antwoordnummer 761Ex.Nr....Ex.Nr....
3190 WC HoogvlietEx.Nr....Ex.Nr....

Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats: